

Samenvatting

De gemeente Maastricht gaat een nieuwe Samenwerkingsovereenkomst Rivierpark Maasvallei aan en stemt in met het grensoverschrijdend Uitvoeringsprogramma Rivierpark Maasvallei 2022-2027. Met deze nieuwe samenwerkingsovereenkomst wordt de samenwerking tussen de Provincie Limburg (NL), de Nederlandse Grensmaasgemeenten Maastricht, Meerssen, Stein, Sittard-Geleen, Echt-Susteren en Maasgouw en de natuurorganisatie Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten voor de periode 2022-2027 gecontinueerd. De samenwerking is gericht op een grensoverschrijdende continuering en uitbouw van natuur- en cultuurbeleving in een gezamenlijke aanpak met de Belgische partners Provincie Limburg (B), de Belgische gemeenten Lanaken, Maasmechelen, Dilsen-Stokkem, Maaseik en Kinrooi en het Regionale Landschap-Maasland.

Beslispunten

1. Besluiten tot het aangaan van de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst Rivierpark Maasvallei van 2022-2027 onder voorwaarde dat de raad de middelen vanaf 2023 tot 2027 zal toekennen.
2. Instemmen met het uitvoeringsprogramma 2022-2027.
3. De benodigde middelen van € 21.540 per jaar op te nemen in de kadernota voor de begroting 2023 en verder. Indien dit niet wordt goedgekeurd door de raad, zal de overeenkomst ontbonden worden.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 18 november 2021:

Conform.

1. Aanleiding

In 2013 zijn de Nederlandse Grensmaasgemeenten Maastricht, Meerssen, Stein, Sittard-Geleen, Echt-Susteren en Maasgouw mede de Provincie Limburg (NL) en de natuurorganisatie Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten een samenwerking aangegaan voor het gebied Rivierpark Maasvallei (het grensmaasgebied tussen Maastricht in het zuiden en Maasgouw in het noorden), de doelen die waren vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma 2014-2016 waren behaald en het succes van de samenwerking vloeyde uit in een fase 2 uitvoeringsprogramma voor 2017-2022. Samen met de Belgische partners Provincie Limburg (B), de Belgische Grensmaasgemeenten Lanaken, Maasmechelen, Dilsen-Stokkem, Maaseik en Kinrooij en het Regionaal Landschap Kempen-Maasland is aan het belangrijkste doel gewerkt, namelijk het oprichten van een grensoverschrijdende uitbouw van het Rivierpark Maasvallei naar een internationaal bekend landschapspark en een toeristische-recreatieve trekpleister van formaat. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan het uitvoeringsprogramma 2022-2027 door het projectbureau en zijn mooie resultaten neergezet:

- Een samenwerkings- en exploitatiemodel voor de veerpontjes;
- De grensoverschrijdende lange afstandswandelroute is gerealiseerd, waarmee we een prijs hebben gewonnen voor “beste wandelroute van het jaar” voor zowel België als Nederland;
- De grensoverschrijdende fietsenroutenetwerk is op beide oevers van gelijk niveau, dit is een continu proces. Een belangrijke verbinding tussen België en Nederland is de brug Borgharen. De afgelopen jaren zijn hiervoor zowel provinciale als Interreg subsidies binnengehaald om deze verbinding te realiseren;
- De samenwerking van de gidsen en vrijwilligers is op dit moment optimaal. Aan beide oevers worden opruimacties voor afval jaarlijks georganiseerd. Naar aanleiding van de hoogwateroverlast in juli jl. is dat dit jaar georganiseerd om het afval op te ruimen dat op de oevers van de Maas is gekomen. Hierbij worden vrijwilligers en gidsen bereid gevonden om mee te helpen;
- Het natuurbeheer en onderhoud rondom de maas, is door ecologen uitgebreid onderzocht. Vandaag vormt die Grensmaas met zijn ruime winterbed de kern van het grensoverschrijdende Rivierpark Maasvallei, dat zich uitstrekt tussen Maastricht en Thorn aan beide oevers van de Maas. De conclusie van de onderzoekers was dat de nieuwe natuur floreert. Door de explosieve groei van bijzondere flora en fauna langs de Maas is het Rivierpark Maasvallei hard op weg een van de meest bijzondere natuurgebieden in Europa te worden.

2. Context

Vanwege het succes van bovenstaande behaalde doelen is het Rivierpark Maasvallei in 2019 geëvalueerd en is gekeken naar de toekomst van Rivierpark Maasvallei. Met alle partijen is in 2019 een gezamenlijke toekomstvisie neergelegd (nota 'Evaluatie en Toekomst', 2019) en in het bestuurlijk overleg vastgesteld. Daarin is de missie voor het gebied Rivierpark Maasvallei vertaald naar drie verschillende ambities voor de toekomst: 1) de basiskwaliteit van het gebied verder verhogen met aandacht voor natuur en biodiversiteit, ontsnippering en cultuurhistorie, 2) de (natuur)beleving voor bewoners verhogen en ambassadeurschap bevorderen, 3) grensoverschrijdend samenwerken en de kwaliteit van het gebied én de samenwerking uitdragen naar een breed publiek.

Deze drie ambities zijn vertaald in het uitvoeringsprogramma (fase 3), dat loopt van 1 juni 2022 tot 31 december 2027.

3. Gewenste situatie

De concrete realisatie van het grensoverschrijdend uitvoeringsprogramma wordt gecoördineerd door het Regionaal Landschap Kempen-Maastricht. De projecten die in het uitvoeringsprogramma zijn uitgewerkt, zijn hieronder samengevat:

- Het bestendigen van de drie fiets- en voetveren op de Gemeenschappelijke Maas tot minimaal eind 2027 volgens de lopende afspraken (vaste bijdragen van gemeenten en provincies, inzet veerponten door De Vlaamse Waterweg, werven rederij, coördinatie);
- De infrastructuur van het fietsroutenetwerk in het Rivierpark Maasvallei op het huidige kwaliteitsniveau bestendigen en waar mogelijk verbeteren en verbinden met andere fietsverbindingen, ook grensoverschrijdend oost-west;
- In fase 3 is het inpassen van het knopen lopen in het wandelaanbod van het Rivierpark Maasvallei aan de orde voor wat betreft het zuidelijke deel. Daarnaast bestaat er behoefte om op het te realiseren knopen lopen netwerk, themaroutes te ontwikkelen die het wandelaanbod aan de Nederlandse zijde stelselmatig naar gebiedsdekking brengt (nu is er nog niet overal een wandelaanbod in het Rivierpark Maasvallei);
- Het versterken van een herkenbaar en beleefbaar landschapsbeeld, in verbinding met aangrenzende landschappen en beekdalen. Het grensoverschrijdend natuurstreefbeeld van 2.500ha aaneengesloten dynamische riviernatuur centraal houden in de samenwerking binnen het Rivierpark Maasvallei, met het oog op een goede balans tussen waterveiligheid en natuurontwikkeling en met het oog op draagvlak voor (nieuwe) natuur. Het vermeerderen van internationale actie om 'river litter' te verminderen;
- Educatie en sensibilisering, uitdragen van specifieke informatie, voor een publiek van meerwaardezoekers;

- De streekidentiteit van het Rivierpark Maasvallei versterken door lokale dynamiek waar mogelijk en gewenst te verbinden met het verhaal van het Rivierpark Maasvallei;
- Ondernemers betrekken bij de zorg voor het landschap en de natuurrijkdom in de Maasvallei enerzijds, en de ontwikkeling van duurzame businessmodellen stimuleren anderzijds;
- Het versterken van het imago van het Rivierpark Maasvallei als referentiegebied voor een klimaatbestendig, natuurlijk en aantrekkelijk rivierlandschap dat volop beleefd kan worden door bewoners en bezoekers;
- Het verspreiden van informatie over natuur, landschap, erfgoed en toerisme in het Rivierpark Maasvallei.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Uit meerdere onderzoeken blijkt dat groen in en om de woonomgeving en groene recreatiegebieden waarin gewandeld en gefietst kan worden, bijdragen aan een positieve gezondheid. Het verder investeren in fiets- en wandelroutes en andere recreatievormen draagt daarmee bij aan de gezondheid van de mensen (inwoners en bezoekers).

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Van alle samenwerkingspartners wordt verwacht dat zij de benodigde menskracht en expertise ter beschikking stellen om het uitvoeringsprogramma te realiseren. De capaciteitsvraag kan binnen de Gemeente Maastricht binnen de huidige formatie worden geregeld.

7. Informatiemanagement en automatisering

N.v.t.

8. Financiën

De kosten die de komende 6 jaar zijn gemoeid met deze nieuwe samenwerking en de realisatie van de projecten in het uitvoeringsprogramma 2022-2027 zijn voor de gemeente Maastricht € 21.540 per jaar en voor de totale planperiode € 129.240 (kosten excl. btw).

Voor 2022 zijn de kosten €10.770,- omdat het programma start op 1 juni 2022.

Dekking van de kosten in 2022 komt uit het budget “vergroenen openbare ruimte” en de post onvoorzien van het mobiliteitsprogramma 2022, beiden afgerond €5.500,-.

Voor de navolgende jaren is er geen dekking voor de jaarlijkse exploitatiemiddelen. De jaarlijkse kosten van € 21.540 worden daarom ingebracht in de kadernota om op te nemen in de begroting 2023 en verder.

9. Aanbestedingen

N.v.t.

10. Participatie tot heden

De (formele samenwerking), zowel ambtelijk als bestuurlijk, voor het gebied Rivierpark Maasvallei loopt al vanaf 2013. Via de reguliere P&C-cyclus wordt de Raad permanent geïnformeerd over de bereikte resultaten. De raad zal middels informatiebrief na ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst in december geïnformeerd worden over de samenwerking. De stukken dan ook vertrouwelijk behandelen totdat de ondertekening heeft plaatsgevonden.

11. Voorstel

1. Besluiten tot het aangaan van de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst Rivierpark Maasvallei van 2022-2027 onder voorwaarde dat de raad de middelen vanaf 2023 tot 2027 zal toekennen.
2. Instemmen met het uitvoeringsprogramma 2022-2027.
3. De benodigde middelen van € 21.540 per jaar op te nemen in de kadernota voor de begroting 2023 en verder. Indien dit niet wordt goedgekeurd door de raad, zal de overeenkomst ontbonden worden.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst, gepland in december tijdens het bestuurlijk overleg, wordt gestart met de aanpak van de in het uitvoeringsprogramma fase 3 2022-2027 opgenomen projecten.